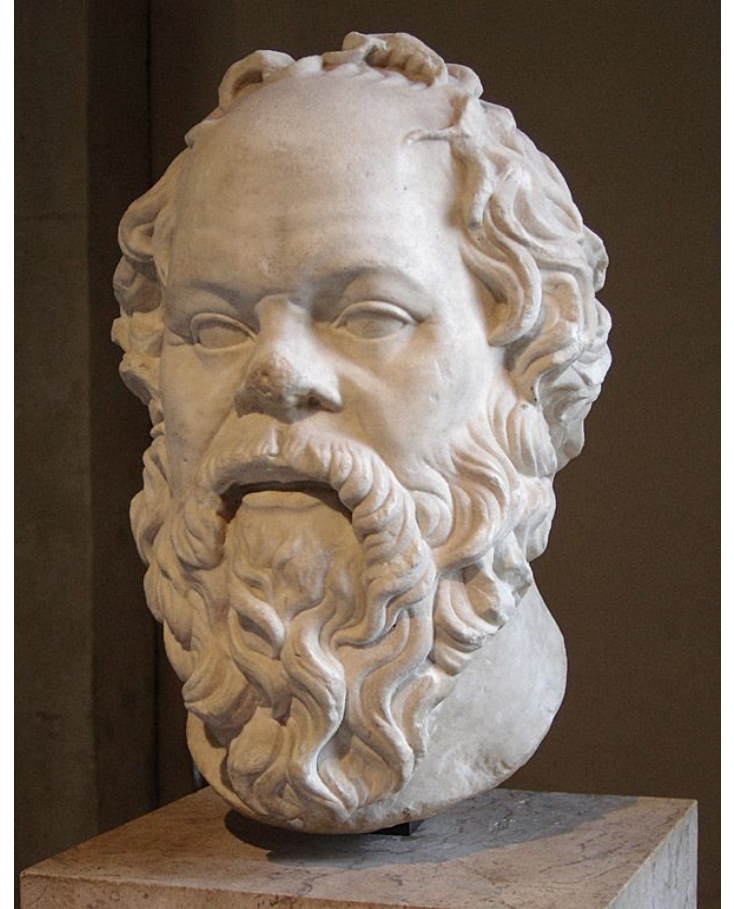

Sókratés

„Vím, že nic nevím“

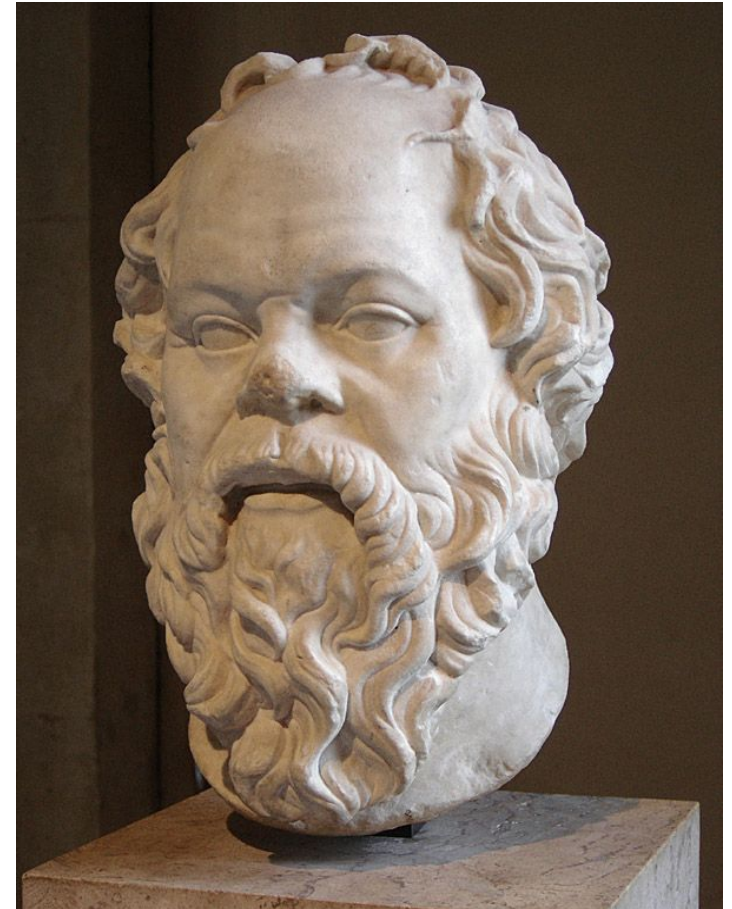
Martin Plicka
plickm1@fel.cvut.cz

Sókratés

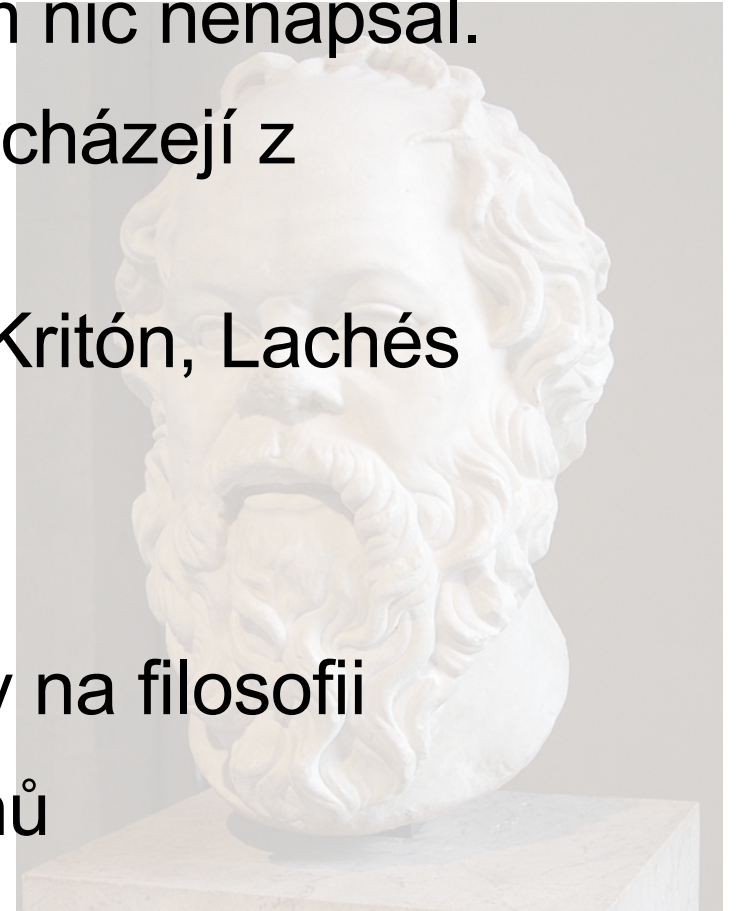

- 469 – 399 př. n. l., Athény
- Syn sochaře a porodní báby
- Jako těžkooděnc se zúčastnil Peloponéské války
- Žena Xanthippa, nikdy nepochopila jeho vztah k filozofii
- Učitel Platónův
- Byl odsouzen k smrti (o tom dále)

Dílo

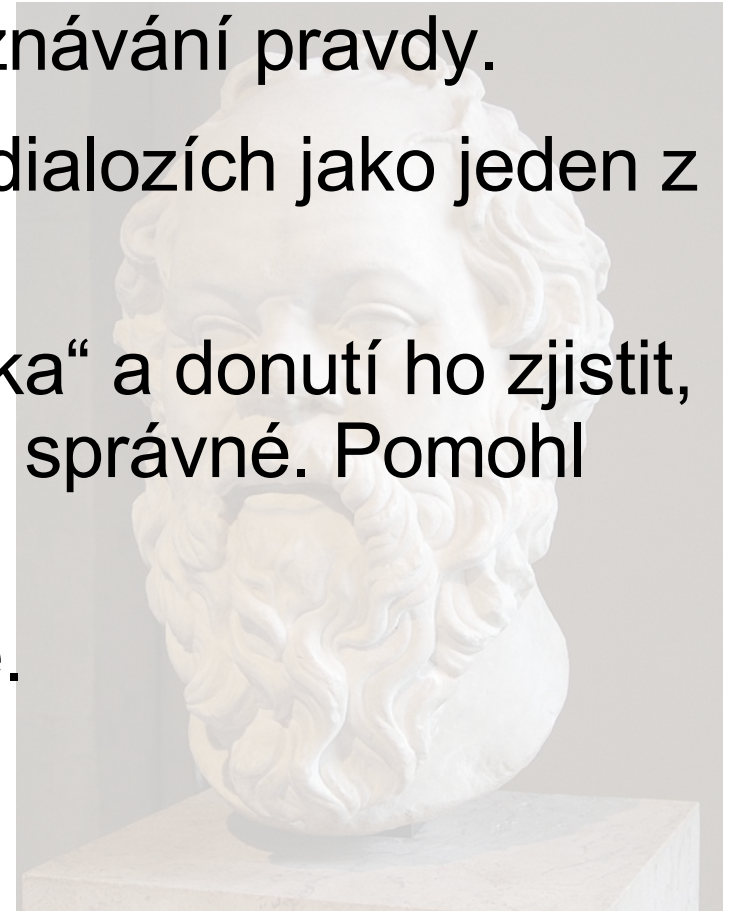
- známe pouze z cizích zdrojů. Sám nic nenapsal.
- Platón – žák, jeho rané dialogy vycházejí z Sókratových názorů.
  - Obrana Sokratova, Euthyfrón, Kritón, Lachés
- Xenofanés – Sókratův současník
  - Vzpomínky na Sókrata
- Aristofanés – spíše satirické útoky na filosofii
- Aristoteles – z převzatých pramenů

Sókratická metoda

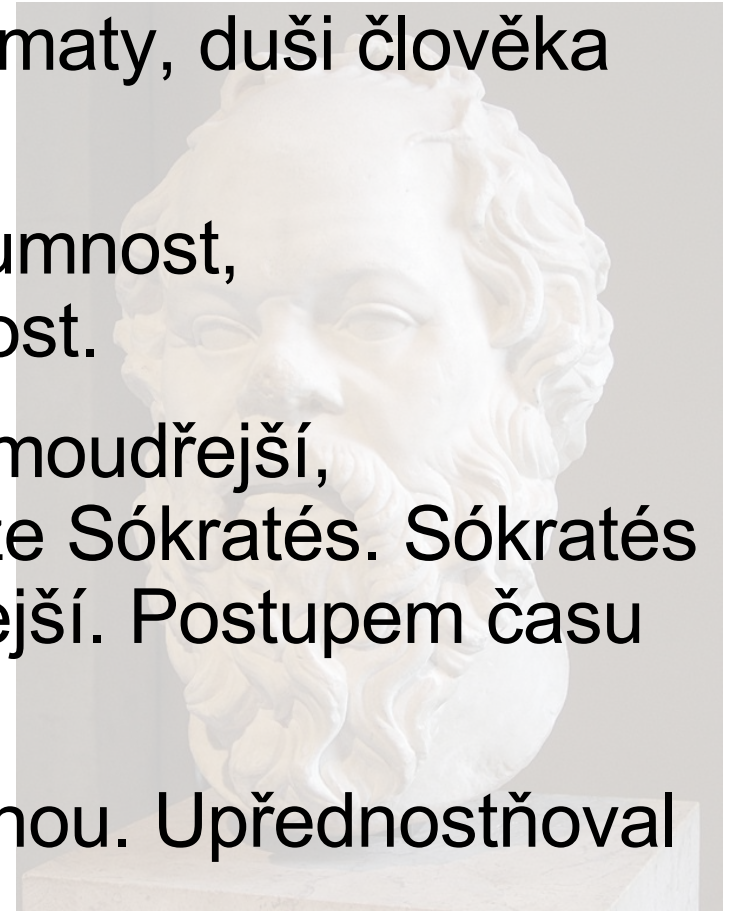
- Zavedl dialog jako prostředek poznávání pravdy.
- Objevuje se např. v Platónových dialozích jako jeden z řečníků.
- Otázkami napadá svého „protivníka“ a donutí ho zjistit, že vlastně jeho argumenty nejsou správné. Pomohl nastínit pravdu.
- Používá metody definic a indukce.

Filozofie

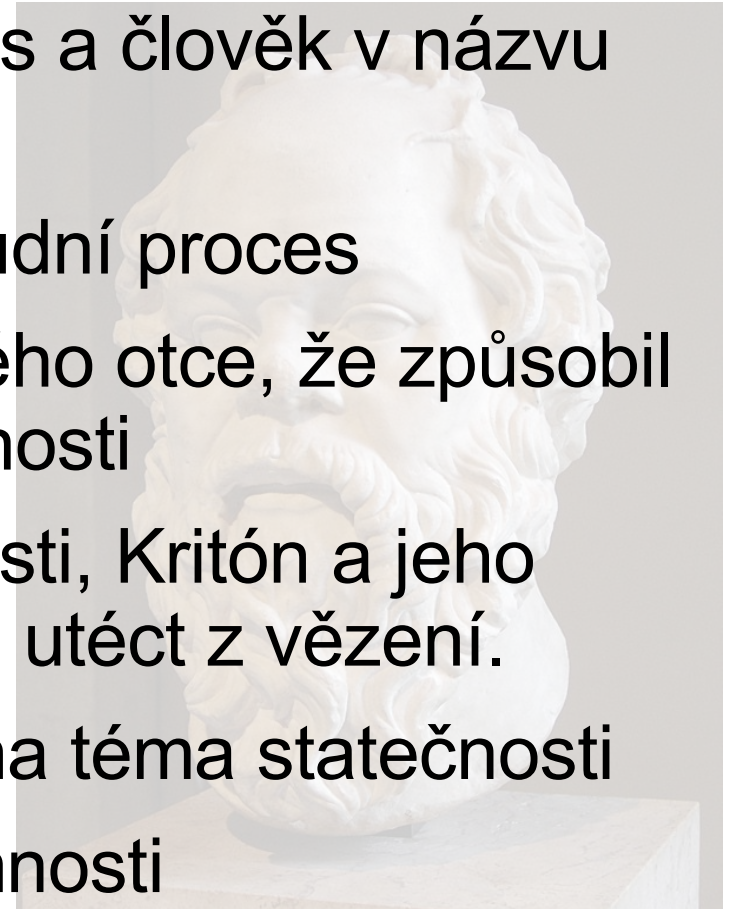
- Zabýval se především etickými tématy, duši člověka bral pouze z mravního hlediska.
- Hledal ctnosti jako moudrost, rozumnost, spravedlnost, statečnost a zbožnost.
- Jeho přáteli, na otázku, kdo je nejmoudřejší, odpověděla věštkyně v Delfách, že Sókratés. Sókratés pak hledal někoho, kdo je moudřejší. Postupem času ale zjišťuje, že tomu tak asi je.
- Demokracii považoval za nevhodnou. Upřednostňoval vládu moudrého filozofa.

Platónovo dílo

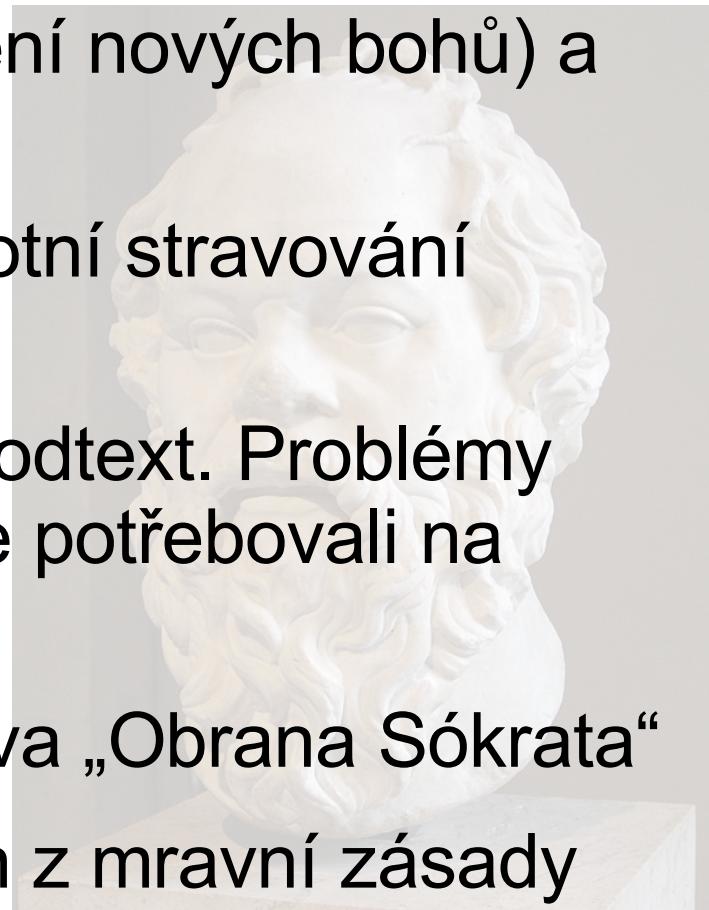
- Většinou dialogy, řečníky Sókrates a člověk v názvu díla.
  - Obrana Sókrata – popisuje soudní proces
  - Euthyfrón – věštec, žaloval svého otce, že způsobil smrt člověka, rozprava o zbožnosti
  - Kritón – rozprava o spravedlnosti, Kritón a jeho přátelé chtějí Sókratovi pomoci utéct z vězení.
  - Lachés – vojevůdce, je tázán na téma statečnosti
  - Charmidés – rozprava o rozumnosti

Soud a trest

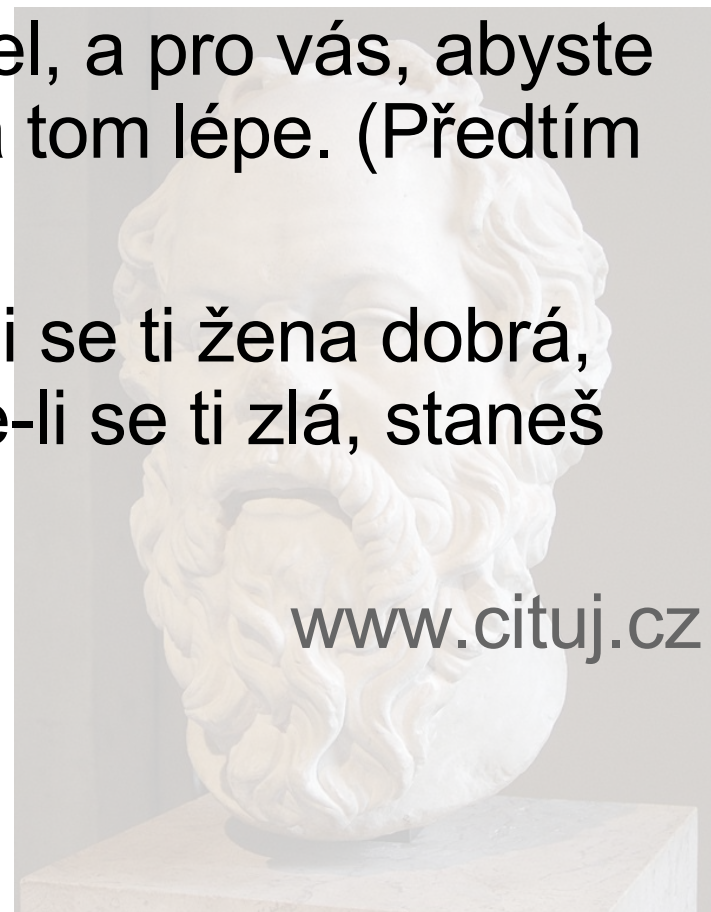
- Byl nařčen z bezbožnosti (zavádění nových bohů) a ovlivňování mládeže.
- Jako trest si ironicky navrhl doživotní stravování zdarma.
- Rozsudek měl možná i politický podtext. Problémy společnosti po Peloponéské válce potřebovali na někoho svést.
- Tuto část života popisuje Platónova „Obrana Sókrata“
- Přátelé mu chtěli pomoci utéct, on z mravní zásady odmítl a přijal trest.

Citáty

- Nyní je čas - pro mě, abych zemřel, a pro vás, abyste žili. Pouze Bůh ví, kdo z nás je na tom lépe. (Předtím než vypil pohár s jedem)
- Jenom se vesele žeňte; dostane-li se ti žena dobrá, budeš vzácnou výjimkou, dostane-li se ti zlá, staneš se filozofem.

Některé zdroje

- <http://en.wikipedia.org/wiki/Socrates>
- http://www.phil.muni.cz/fil/antika/texty/8_sokrates.htm
- P. Zamarovský, Příběh antické filosofie

